

A
B
C
D
E

Avdelningen förskola - skola
E n s k e d e - Å r s t a
s t a d s d e l s f ö r v a l t n i n g

Tjänsteutlåtande

sid 1 (7) 2005-08-17
Dnr: 05-004/165

Handläggare: Karin Aleberg-Lövgren
Tfn: 08-508 14 000

Till
Enskede-Årsta stadsdelsnämnd

Projekt inom ramen för Stadsdelsförnyelsen i Östberga

Förslag till beslut

1. Filmprojekt – I ögat på Östberga godkännes
2. Elektras bröder – teaterprojekt för ungdomar skolår 9 och äldre godkännes
3. Extra förstärkning på Östbergaskolans bibliotek godkännes
4. Upprustning av den yttre miljön i Östberga godkännes
5. Teaterprojekt avslås
6. Kommunikationsplan för Stadsdelsförnyelsen i Östberga godkännes

Ulla Thorslund
Stadsdelsdirektör

Katharina Norström
Chef avdelningen förskola-skola

Sammanfattning

Förvaltningen har sammantaget fått in tre ansökningar om längre kulturprojekt. En ansökan har tidigare avslagits och här föreslås att ansökan om ett teaterprojekt avslås. Förvaltningen förespråkar i stället filmprojektet "I ögat på Östberga" med fokus på ungdomar, som anses vara nyskapande och har ett sådant upplägg så att ungdomarna efter bara en kort tid ser resultat av sitt arbete. Som komplement inom området kultur föreslås en föreställning med teaterprojektet Elektras söner där ungdomar och personal från stadsdelens övriga fritidsgårdar kommer att bjudas in. Den genomförda trygghetsvandringen i våras visar på flera stråk i behov av trygghetsskapande åtgärder, till exempel belysning, röjning av buskage och allmän uppfräschning. Här föreslås att stråket mellan Stamgatan och Östbergahöjden prioriteras på grund av att det varit mycket efterfrågat av de boende. Efter att biblioteket/medborgarkontoret varit öppet i ett halvår konstaterar nu förvaltningen att det behövs extra insatser för att sprida information om verksamheten och att utveckla den mot den öppna flexibla verksamhet som är tanken.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen förskola – skola i samråd med handläggare på avdelningarna ekonomi och stadsmiljö samt staben. Det har behandlats i styrgruppen för Stadsdelsförnyelsen i Östberga 2005-06-14.

Bakgrund

Målet med stadsdelsförnyelsen är att öka medborgarnas delaktighet och engagemang för det egna närsamhället och skapa en långsiktigt positiv utveckling i Stockholms ytterstad. Under perioden 2003-2006 avsätts totalt 600 miljoner kronor.

Enskede-Årsta får 1,8 miljoner kronor per år till och med 2006, totalt 7,2 miljoner kronor. Hittills har stadsdelsnämnden fattat beslut om projekt motsvarande 2,3 miljoner kronor varav 907 tkr är förbrukade. Kostnaden

för här föreslagna insatser är 2 705 000 kronor. Om föreslagna insatser godkännes återstår således 2,2 miljoner till och med december 2006.

Förvaltningens synpunkter

Insatserna förvaltningen föreslår syftar till att förverkliga stadsdelsnämndens lokala mål som anges i Handlingsprogram för Stadsdelsförnyelsen i Östberga (05-03-09):

- Utemiljön i hela stadsdelen ska vara trevlig, ren och funktionell.
- Attraktiva mötesplatser ska finnas för alla åldrar.
- Alla ungdomar, flickor och pojkar, ska ha tillgång till fritidssysselsättning i Östberga.
- Få ungdomar att känna engagemang för sin närmiljö.

Idén om ett filmprojekt med fokus på ungdomarnas liv i Östberga kommer från ungdomarna själva och fritidsgårdens personal. Tanken är att ungdomar, tillsammans med fritidsgårdspersonal, ska kunna inspirera fler ungdomar i Östberga att engagera sig i sin vardag och sitt bostadsområde.

Elektras söner är en uppföljare av pjäsen Elektras döttrar, som uppfördes för några år sedan. Föreställningen tar upp viktiga frågor som både pojkar och flickor kan ha behov av att prata tillsammans om och är ytterligare en satsning på ungdomarna i Östberga.

Den extra satsningen på biblioteket görs för att få igång verksamheten och göra den attraktiv för Östbergaborna. Det tar tid och extra resurser att marknadsföra en verksamhet som denna och att nå målet att fånga upp barns och ungdomars kunskaphunger och intresse av informationssökning samt att utveckla biblioteket mot en öppen verksamhet för allmänheten i Östberga (enligt tjänsteutlåtande 04-05-25).

Det finns ett stort behov av en översyn av området kring Göta landsväg mellan Stamparken och Östbergahöjden. Den extra satsning som nu föreslås om upprustning av den yttre miljön är viktig för boende i området och förslaget diskuterades på det öppna mötet med boende i juni 2005. Tanken är att göra passagen mellan Östbergahöjden och Stamgatan tryggare och mer attraktiv och på så sätt underlätta för de boende att röra sig mellan områdena. Många synpunkter och önskemål om detta har kommit upp vid öppna möten, i boendeenkäten (hösten 2004) och i medborgarförslag till stadsdelsnämnden. Här går många som ska till busshållplatserna på Östbergabackarna. Här går också många barns skolväg till Östbergaskolan. Här kommer Hälsans Stig att slingra sig fram. Dessutom är det av lokalhistoriskt värde att lyfta fram Göta landsvägs sträckning genom Östberga.

Projektbeskrivningar

- **Filmprojekt I ögat på Östberga**

I samarbete med arbetsförmedlingens kulturavdelning har kontakt etablerats med konstnärer som under våren vidareutbildats till ungdomshandledare med inriktning på kultur på LAVA, Kulturhuset.

Den idé som vuxit fram i samtal mellan föreståndaren för fritidsgården i Östberga, förvaltningens ungdomslots och konstnärerna är ett filmprojekt där verktyget heter Digital Storytelling. Det är en enkel och lekfull berättarmetod där processen lockar till tankar och idéer. Det digitala berättandet går ut på att man skapar en egen berättelse kring ett tema med hjälp av digitalkamera, scanner och en dator. Berättelsen ska bara var två till tre minuter lång. Kulturskolan i Stockholm har under en tid använt denna berättarteknik i flera projekt på skolor runt om i Stockholm (läs mer på www.ur.se/rfb).

Syftet med projektet är att ta till vara och utveckla ungdomars kreativitet och idérikedom, som på sikt kan förändra och förbättra ungdomars förutsättningar. Ett mer långsiktigt mål är att dels förankra en jagstärkande process i ungdomar och dels fungera som en socialt utåtriktad kommunikation med området i övrigt och med andra delar av stadsdelsområdet. Dessutom sprids ett arbetssätt och en metod som kan inspirera i fritidsgårdens ordinarie verksamhet och delas med andra fritidsgårdar i stadsdelsområdet.

Projektet är indelat i fyra etapper, varav detta tjänsteutlåtande omfattar de tre första etapperna.

Etapp 1 inleds med att ungdomar och deras föräldrar bjuds in till fritidsgården på en gemensam mångkulturell matfest. Föräldrar tar med sig mat eller lagar mat på plats. Mat lockar många att komma och underlättar en lättzaam social samvaro. Under kvällen går ett filmteam runt och intervjuar gästerna. Filmen kommer senare att visas på en minifilmfestival i Östberga. Under kvällen kommer också andra filmer som gjorts under Digital Storytelling workshops visas. Syftet är att fånga ungdomarnas intresse och att inspirera dem att delta i det kommande filmarbetet.

ABCDE

sid 5 (7)

Ungdomar som varit med under matfesten kommer att erbjudas möjlighet att delta i efterarbetet med filmen på fritidsgården tillsammans med handledare.

Etapp 2 innebär att de ungdomar som visar intresse för filmarbetet får möjlighet att delta i en Digital Storytelling Workshop som Kulturskolan arrangerar. Kursen kan omfatta ca 20 ungdomar och pågår under två dagar. Då lär sig ungdomarna metoden att kort skriva och berätta sin historia samt att hantera det dataprogram som används. Under workshopen kommer projektets handledare finnas med för att handleda och bygga upp förtroende för ett fortsatt samarbete med ungdomarna.

Etapp 3 utgör arbetet kring en mini-filmfestival på fritidsgården i Östberga. Här visas de filmer som producerats under etapp 2, den dokumentär som gjordes under etapp 1 samt andra dokumentärer och ungdomsfilmer som kan vara intressanta. Målgruppen för filmfestivalen är andra ungdomar i stadsdelsområdet och föräldrar och boende i Östberga. Ett mål med filmfestivalen är att Östbergaborna ska vara stolta över sig själva och sina ungdomar. Ett annat mål är att filmfestivalen ska vara ett avstamp in i etapp 4 som är ett seriöst försök att mer långsiktigt fånga ungas kraft till förändring och förnyelse.

Etapp 4 Efter en uppföljning av hur projektet utvecklats kan ett nytt beslut fattas av stadsdelsnämnden i november kring en eventuell utveckling och fortsättning av filmprojektet.

Genomförande

Filmprojektet beräknas starta i början av september då matfest och workshops ska äga rum. Filmfestivalen är planerad att äga rum i oktober. Därefter görs en avstämning med ungdomar, handledare och föreståndaren på fritidsgården om det finns intresse och möjlighet att utveckla projektet till att fortgå under våren 2006 med ett avslut i samband med skolavslutningen.

Finansiering via stadsdelförnyelsen

Hyra av utrustning och kostnader för projektledning, utbildning på Kulturskolan, transport, mat, teknik och markandsföring.

Summa: 100 000 kronor.

- **Elektras bröder – teaterprojekt för ungdomar skolår 9 och äldre**
Elektras bröder är ett teaterprojekt som arrangeras av Fryshuset, Riksteatern och Uppsala stadsteater. Föreställningen Elektras bröder lyfter fram pojknarnas och människans situation och de konflikter som kan uppstå

ABCDE

sid 6 (7)

när individens drömmar och önskningar krockar med hederskulturens förväntade roller. Efterarbetet som är obligatoriskt bygger på värderingsövningar och forumteater som leds av skådespelarna själva. Genom detta kan värderingar och normer diskuteras av publiken, som också kan vara med och direkt påverka föreställningen.

Elektra erbjuder även studiematerial och utbildning som kan användas för att arbeta vidare med de frågor som uppstår i samband med föreställningen.

Genomförande

En föreställning på fritidsgården alternativt i skolan med efterföljande diskussion under hösten 2005. Tanken är att bjuda in ungdomar och personal från övriga fritidsgårdar i stadsdelsområdet.

Finansiering via stadsdelsförnyelsen

Summa: 10 000 kronor

- Extra förstärkning på Östbergaskolans bibliotek

Biblioteket invigdes i Östbergaskolans lokaler i februari 2005.

Stadsbiblioteket bemannar biblioteket 4 timmar per vecka i samband med att medborgarkontoret är öppet. Tanken med bibliotek i skolan har redan från början varit att utveckla verksamheten till en öppen samlingsplats för samtliga boende i Östberga. En plats för författarbesök, seminarier, studiecirkel eller andra aktiviteter.

Under hösten 2005 görs en extra satsning på att marknadsföra biblioteket och medborgarkontoret genom utskick till föreningar och privatpersoner, affischering i portar och på anslagstavlor samt annonsering. Ett höstprogram kommer att utarbetas för att erbjuda boende aktiviteter på biblioteket.

För att göra en extra satsning på biblioteksverksamheten föreslår förvaltningen, att inom ramen för stadsdelsförnyelsen, förstärka verksamheten med en person på 10 timmar/vecka. Förstärkningen innebär att bemanna skolans bibliotek samtidigt som den övriga biblioteksverksamheten är öppen samt samarbete med stadsbibliotekets bibliotekarie. Det innebär att boende i området även kommer att kunna låna skolbibliotekets barn- och ungdomsböcker. I de föreslagna 10 timmarna per vecka ska ingå att tillsammans med bibliotekarien lägga in samtliga bibliotekets böcker i stadsbibliotekets databassystem. Dessutom ingår ansvar för marknadsföring av biblioteket och uthyrning av skolans

lokaler, att bibliotekets höstprogram genomförs och att vara delaktig i andra evenemang som kommer att utgå från biblioteket.

Finansiering via stadsdelförnyelsen

Lönekostnader för höstterminen 2005.

Summa: 95 000 kronor

- Upprustning av den yttre miljön i Östberga

I april 2005 genomförde stadsdelsförvaltningen en trygghetsvandring i samverkan med Svenska Bostäder, dåvarande gatu- och fastighetskontoret, närpolisen, lokala föreningar och boende. Syftet med vandringen var att se över vilka praktiska åtgärder som behöver vidtas för att göra gångvägar och den allmänna utemiljön tryggare och vackrare, samt att klargöra vem som har ansvar för vad. Följande åtgärder planeras:

- Markkontoret kommer att se över en del planteringar och trappträcken i samband med upprustningen av Östberga torg.
- Svenska Bostäder kommer att röja buskage och planteringar på sin mark.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att nämnden beviljar medel inom ramen för stadsdelsförnyelse till följande åtgärder:

- Buskage och övriga planteringar i direkt anslutning till parkleken Backen röjs. Där behov finns planteras nytt.
- Gallring av buskage samt nyplantering i slänten väster om Göta landsväg. Det aktuella området sträcker sig från ca 100 m norr om till ca 100 söder om gångtunneln under Östbergabackarna.
- Inköp och utplacering av sittbänkar längs Göta landsväg samt längs övriga gångvägar där det finns behov. Gamla bänkar tas bort.
- Inköp och utplacering av papperskorgar längs Göta landsväg samt längs övriga gångvägar där det finns behov. De gamla tas bort.
- Tillverkning och uppsättande av informationsskyltar om Göta landsväg. Sker i samverkan med stadsmuseiförvaltningen.

Genomförande

Stadsdelsförvaltningens entreprenör genomför åtgärderna. Insatsperioden beräknas till hösten 2005 och ska vara genomförd senast våren 2006.

Insatsen kommer att dokumenteras och presenteras för de boende på ett öppet möte.

Finansiering via stadsdelförnyelsen

Schaktning, omplantering, parkbänkar, papperskorgar och informationsskyltar.

Summa: 2 500 000 kronor

- Teaterprojekt

Liz Hellström, som under våren varit timanställd på fritidsgården i Östberga och i Stamparken, har tillsammans med Öivind Glosly inkommit med en ansökan om ett teaterprojekt. Den uppskattade kostnaden för projektet var ca 500 000 kronor. Förvaltningens styrgrupp för Stadsdelsförnyelsen i Östberga har valt att prioritera ett filmprojekt med fokus på ungdomar i samarbete med arbetsförmedlingens kulturavdelning

.

Förvaltningen föreslår därför att projektansökan avslås.

- Kommunikationsplan för Stadsdelsförnyelsen i Östberga

Kommunikationsplanen beskriver hur projektorganisationen för Stadsdelsförnyelsen i Östberga kommunicerar framför allt med de boende i Östberga (se bilaga 1).

Bilaga: Kommunikationsplan för Stadsdelsförnyelsen i Östberga